

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 79 (2943) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 április 10

India megegyezett Angliával

A Karácsony-szigeteket megszállták a japánok. — Ujabb 60 ezer amerikai és filippino adta meg magát a Fülöp-szigeteken. — Rövidesen megszállják a japánok a nyugatburmai olajmezőket

Hatalmas tengeri és légi csata dul a Bengáli öbölben brit és japán erők között

Málta kikötőjének s egyéb katonai berendezéseinek szakadatlan s egyre fokozódó erővel történő bombázása a Földközi-tenger felé irányítja az angol kormány és közvélemény figyelmét. Az immár tizenhat nap óta tartó egymást követő támadásokat a nagy tavaszi offenzíva bevezetéseként könyvelik el és aggodalommal várják az elkövetkezendőket. Mert ugyanakkor, amikor Hongkong, Singapur — tehát az úgynevezett „távolkeleti” kulcspozíciók után most Angliának ez a nagyfontosságú közelkeleti támaszpontja is a legsúlyosabb válság óráit éli át, az angolszász szövetségesek a többi s ma már az egész világra kiterjedő szárazföldi, légi és tengeri arcvonalakon is egyik csapat a másik után szenvedik el.

Nem összpontosíthatják tehát a szövetségesek aggodó figyelmüket egyedül a Földközi-tengerre, hanem meg kell azt osztaniok például az Indiai óceánra, ahol két nap alatt 44 hajót vesztettek s az Atlanti óceánra, ahonnan csak a napokban jelentettek a németek újabb nagyszabású veszteségközlését. De nem kevésbé fájdalmasan érinthette az angol és szövetséges közvéleményt az angol szolgálatban álló norvég hajóknak a svéd kikötőkből történt s teljes kudarcral végződött ismeretes hiszkösi kísérlete sem.

Igy áll tehát a helyzet a tengereken. A szárazföldön a japánok feltartóztathatatlanul folytatják előnyomulásukat Burmában, míg a légi erők — mintegy figyelmeztetésül az újdelhi-i tárgyaló felek felé, — az indiai területeket bombázza. India politikai vezetői azonban — mint egy legújabb érkezett jelentésből kiderül, — a figyelmeztetés és az indiai tömegek határozott angol gyűlölete ellenére — megegyeztek Angliával s ezzel elmulasztották az első s valószínűleg utolsó alkalmat az ország függetlenségének kivívására. Nem kétséges, hogy a japánok burmai, ceyloni és indiai-óceáni hadműveletei ennek nyomán még nagyobb lendületet vesznek s végeredményében India lerohanására vezetnek.

Közben a Fülöp-szigetekhez tartozó Bataan-félszigeten tegnap feladták a harcot az amerikai csapatok s Stimson hadügyminiszter bevallása szerint a közel 57 ezer emberből álló haderő részben megsemmisült, részben fogságba esett. Ma délelőtt pedig, nyilván a Bataan-félszigeti események hatása alatt, újabb 60 ezer amerikai és filippin katona kért fegyverszünetet a Fülöp-szigeteken. A Bataan-félszigeti kudarcral kapcsolatban

amerikai részről azt is bevallják, hogy a félsziget védőinek ellátása és utánpótlása igen nagy nehézségekbe ütközött s ha el is jutott egy-egy szállítóhajó a kikötőbe, minden ilyen bejutott hajóra két elsüllyesztett hajó esett.

A keleti hadszíntéren még tartanak az elkeseredett szovjettámadások, de egyre többször esik már szó a német véderő-főparancsnokság jelentéseiben — saját támadásról. A néhányhónapos téli látványos eseménytelenség után tehát, —

amikor is a németek kizárólag a nagytömegű és az ellenség számára r. ndkivüli véráldozatokkal járó szovjet támadások kivédésére szorítkoztak, — keletkezett szovjet támadások, de egyre ten is megelégnül a front s a tengelyhatalmak friss, pihent erőkkel veszik fel az immár kétségtelenül végső, döntő küzdelmet az esztelen erő- és vérpazarlásban elgyöngült — ha ugyan teljesen ki nem merült — haldokló szovjet óriás ellen.

Megalakul az első indiai nemzeti kormány

Sanghájából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: **Delhiből jelentik, hogy Anglia és India között egyezmény jött létre, amely megteremti az első indiai nemzeti kormányt. Az egyezmény értelmében a honvédelmi tárcát indiai miniszter tölti be. A hadászati és harcászati ügyek az angol főparancsnok hatáskörébe tartoznak. Az egyezményről szóló hivatalos közleményt előreláthatólag pénteken vagy szombaton teszik közzé. Hír szerint Johnson ezredesnek Roosevelt delhi személyes megbízottjának fontos szerepe van az egyezmény létrejöttében.**

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint jól értesült újdelhi körökben közlik, az indiai kormányt nem kormány, hanem közigazgatási tanácsként fogják megalkotni. Az alkirály vezetése alatt álló

tanácsnak 15 tagja lesz. Miniszterelnököt nem neveznek ki. Az alkirály a tanács 15 tagját az indiai pártok vezetői közül választja ki. Az indiai haderő főparancsnoka Wavel tábornok lesz.

Katonai összeomlás és földrengés a Fülöp-szigeteken

Tokióból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A japán főhadiszállás közli: **Pénteken délelőtt a Fülöp-szigeteken 60.000 amerikai és filippinó a japánok 6 napos offenzívája után fegyverszünetet kért.**

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei-iroda jelenti a Fülöp-szigetéről, hogy pénteken reggel fél 5 tájban, néhány órával azelőtt, hogy az amerikai és fülöp-szigeti csapatok felajánlották megadásukat, a Bataan-félszigetet heves földrengés rázta meg. A legerősebb földlő-

kés 5 percig tartott és összedöntötte a benszülőttek kunyhóit.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán főhadiszállás pénteken délelőtt csak annyit jelentett a balankai arcvonalon folyó harcokról, hogy a japán csapatok április 3-án támadást indítottak, amelyek kedvezően haladnak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás közli: **A Jávától délkeletre fekvő Karácsony szigeteken japán haditengerészeti erők szálltak partra és teljesen megszállták a szigeteket.**

Csak teljes és feltétel nélküli megadást fogadnak el a japánok a Bataan-félszigeten

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Bár Tokióban még nem érkeztek hírek a Bataan-félszigeten uralkodó helyzetről, japán kato-

nai körökben az a felfogás uralkodik, hogy az ellenséges csapatok számára csak a teljes és a feltétel nélküli megadás jöhet számításba.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei-iroda jelenti az egyik Bataan-félszigeti japán légikikötőből: Japán bombázók csütörtökön áttörték az ellenség légvédelmi ágyúinak erős zárótüzét és heves támadást intéztek Corregidor ellen. Tonnaszámra dobálták le a bombákat a sziget katonai berendezéseire. Mivel a támadás után hatalmas füstfelhőket láttak a Manilai öböl felett, feltételezhető, hogy a támadások súlyos pusztítást okoztak.

Bazelből jelentik (Bud. Tud.): A Basler Nachrichten londoni híre szerint minden jel arra vall, hogy Japán legközelebbi útját Indiára méri, bár az Ausztrália irányában tett előkészületeit sem szabad semmibe venni. Londonban az a nézet uralkodik, hogy India veszélyeztetettsége ma nagyobb, mint Ausztráliáé. Az Ausztrália ellen irányuló japán támadások tulajdonképpeni célja megakadályozni egy Ausztráliából kiinduló ellentámadás előkészületeit. Londonban úgy látják, hogy a hármazs egyezmény hatalmi elsősorban egyesülésre törekcsenek. Erre a célra egyetlen ugródeszka sem olyan alkalmas, mint Ceylon, amely rövidesen a hadműveletek középpontjába kerül.

Ismét súlyos csapást mértek a japánok az angol hajóhadra

Colombóból Istenbulba érkezett jelentés szerint a Bengáli tengeröbölben tegnap óta nagy tengeri- és légi csata folyik japán és brit harcirepülőök között. Japán cirkálók, torpedórombolók, tengeralattjárók, egy vagy két repülőgépanyahajó és nagyszámú vadász és bombázógép áll szemben brit cirkálók, torpedórombolókkal, tengeralattjárókkal és repülőgépprajokkal.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás közli: Április 9-én Ceylon keleti partjainál Tincomolee mellett elsüllyesztettek egy Hermsz mintájú angol repülőgéphordozóhajót egy Birmingham és egy Emarald mintájú könnyű cirkálót, egy rombolót és egy őrnaszádot. Igen súlyosan megrongáltak egy könnyű cirkálót és 6 kereskedelmi hajót. Sikertült lelőni 56 ellenséges gépet. 10 repülőgépnem tert vissza. Tengeri erőnknek nem volt vesztesége.

Az Esti Újság írja: Az amerikai rádióállomások jelentése szerint a bur-

mai helyzete igen komoly. A japánok újabb erősítéseket vetettek harcra és rövidesen megszállják a nyugatburmai

olajmezőket. A szövetséges haderők kénytelenek voltak ismét visszavonulni.

Nagyjelentőségű döntés történt Londonban és Washingtonban (?)

Londonból jelentik: A Times szerint Washingtonban és Londonban igen nagyjelentőségű döntés történt. Marshall, amerikai vezérkari főnök és Hopkins meglepetésszerű londoni repülőútja arra enged következtetni, hogy olyan tervek megvalósítása érdekében folytatnak megbeszéléseket, melyeket régebben Churchill és Roosevelt dolgoztak ki. A második arcvonalra irányuló követelést teljesíteni kell — írja a londoni Times.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani iroda jelenti: A stockholmi amerikai követ a sajtótervezleten kijelentette, hogy a washingtoni kormány

májusban 6 millió nőt mozgósít a hadigárakban való alkalmazásra. Azokat az amerikai nőket, akik repülőgépet tudnak vezetni, a partellenőrző szolgálathoz osztják be, illetve az Izland és Nagybritannia között közlekedő repülőgépek vezetését bízzák rájuk.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Egyesült Államok nemzeti termelésügyi bizottsága, mint Newyorkból jelenti elrendelte, hogy ezentúl csakis egységes típusú női ruhákat készíthetnek. Ezáltal évente mintegy 100 millió méter gyapjú- és selvmanyagot takarítanak meg.

Uj-zélandi csapatokat vontak össze a szir-török határon

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Német harcú repülők csütörtökön felderítő repülőket végeztek a brit szigetek felett és eredményesen bombázták a sziget déli partján lévő Worthingot. A város keleti részén lévő gázgyár felrobbant. A berendezések súlyosan megrongálódtak. A német gépek mind visszatértek kikötőjükbe.

Ankarából jelentik: A szir-török határon új-zélandi csapatokat vontak össze. Az angolok sok arabot kényszerítettek hadimunkára.

Megelőnkült a tengely harci tevékenysége Északafrikában

Az Uj Nemzedék írja: Kairói híre szerint a brit főhadiszállás különjelentésben közölte, hogy az utóbbi napokban a tengelyes csapatok megerősítették tevékenységüket. Különösen El Nehile környékén vontak össze csapatokat és léptek fel támadóan. A brit főhadiszállás szerint ezek az intézkedések. Alexandria bombázása, valamint a Málta elleni légi tömegtámadás arra mutat, hogy a libiai ütközet nemsokára teljesen kifejlődik.

NEGY NAPOT TÖLT OSIMA SZÓFIÁBAN

Szófiából jelentik. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Osima a berlini japán nagykövet és Kurikara ankarai japán nagykövet négy napot szándékoznak eltölteni a bolgár fővárosban.

Franciaország válaszüton áll

Bazelből jelentik (Bud. Tud.): A Basler Nationalzeitung szerint a német fővárosban azon a véleményen vannak, hogy Laval újabb fellépése a francia politikában dülöre viszi Franciaország végleges állásfoglalásának kérdését és ezzel eldönti Franciaország jövőjét. Berlińi felfogás szerint Franciaország most szószeros értelemben válaszüton áll. Ingadozó politikájának folytatása — hangsúlyozzák Berlinben — tovább már lehetetlen. Az a felfogás uralkodik Berlinben, hogy nem annyira arra he-

lyezik a súlyt, hogy Laval kape vezető pozíciót a francia politikában, illetve vezetőtagja legyen valamilyen francia kormánynak, hanem inkább arra, hogy távolítsanak el minden akadályt és minden ellenállást a francia diplomáciából, politikából és hadseregből, még pedig véglegesen. Ennek a kérdésnek megoldását Berlinben is Franciaország ügyének tekintik.

A NAPOK SODRABOL

A SPECTATOR CIMŰ LONDONI FOLYÓIRAT olyan érdekes cikket írt, hogy azt kénytelenek vagyunk szószórinti fordításban, minden megjegyzés nélkül közölni. A Spectator március 16-iki száma a következőket tartalmazza: Néhány esztendeje szégyelnem kell magamat, hogy angol vagyok. S mi több: az angol történelmen is szégyelnem kell magamat! Arra a keserű következtetésre kellett jutnom, hogy Anglia nagyságára vonatkozólag teljesen félre lettem vezetve. Ma már csep- pet sem csodálkozom azon, ha azt hal- lom, hogy az USA-ban megvetnek bennünket, hisz Anglia valami furcsa kó- ros betegségben szenved. Hogy a Ma- lajféld lakossága cserben hagyott bennünket a japánok ellen, az természetes volt ébredésem után, hisz végered- ményben mi is csak ugyanolyan ide- gen hódítók voltunk, mint most a ja- pánok. Semmi érzelmi közösséget nem tudott hosszú uralmunk a gyarmato- kon teremteni, mert ha azt mondjuk ugyan, hogy működésünk következté- ben a gyarmatok kultúrája emelkedett, — igen, ez lehet, hogy igazság, de ugyanakkor furcsa betegségeket szaba- dítottunk a gyarmatokra és megismer- tettük őket a munka kiuzsorázásá- val is...

TELEN LEVELEKKEL szerencsétlenek mostanában bennünket a zsidók. A legváltozatosabb fenyegetésekkel próbálnak ijesztetni és rémíteni, hogy ha majd ők jönnek, akkor így meg úgy lesz, hogy majd meglakolunk mindenért.

Érdekesek ezek a levelek. Nagyokat derülünk rajtuk. Ezenfelül azonban nagy meglepetésünkre is szolgálnak. Legjobb mutatói annak, hogy a helyes úton járunk és az igazságot képviseljük. Mert az igazsággal szemben csak a fenyegetést lehet állítani. A fenyegetés is csak ott használ, ahol a mult, vagy a jelen sötét pontokkal van tele. Nézzünk csak egy kicsit szét magunk között. Hol talá- lunk nyílt és határozott állásfoglalást a zsidó kérdésben? Csak ott, ahová a zsidó kezek semmiféle formában nem jutnak el. Ahol nem kell számítani zsidó érzékenységre, anyagi érdekekre.

Bennünket csak fenyegetni tudnak. Nekünk nem kell zsidó érzékenységgel számítani, mert lapunkat nem nélkül ir- juk. Ha elolvassák, ezt csak jól érthető kíváncsiságból teszik. Bennünket hiába próbálnak elhallgattatásokra rávenni. Mi szünet nélkül és minden anyagi te- kintet nélkül hirdetjük a keresztény ipar és kereskedelem jogait még akkor is, ha nem kapjuk meg ellen még az érdekeltek támogatását sem. Megértjük hát a fenyegetéseket. Éppen azért csak mosolyogni tudunk rajtuk és megnyu- vásunkra szolgálnak, mert azt jelenti, hogy a helyes úton járunk.

Lenyűgözően izgalmas, megrázóan emberi, a francia filmművészet legnagyobb mestereinek legszebb drámai alkotása

Mire megvirrad

Főszerepben: Jean Gabin, Arletty, Jules Berry.

Bemutató szombaton az APOLLOBAN.

Pénteken utoljára: **Miért?**

Belvárosi

ANGELIKA (Egy csók története)

Modern orvos dráma!

EMIL JANNINGS legnagyobb alakítására

KRÜGER APÓ

a CASINOBAN

MEGNYILT A NEMZETKÖZI UJSÁG- IRÓ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE- NEK ELSŐ KONGRESSZUSA

Velencéből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Pénteken déli- előtt Velencében a Doge-palotában az olasz kormány és Velence város szen- nátusa képviselőinek jelenlétében 15 nemzet több mint 300 ujságírójának részvételével ünnepélyesen megnyitót- ták a Nemzetközi Ujságíró Egyesületek Szövetségének első kongresszusát.

AKNA ROBBANT A BOLGÁR TEN- GERPARTON. Szófiából jelenti (NST.) Novopól közelében felrobbant egy akna, amelyet a tenger a partra sodort.

Horthy István kormányzó- helyettesét választotta fővéd- nőkévé a Országos Nemzet- védelmi Szövetség

Az Országos Nemzetvédelmi Szövet- ség a napokban tartott közgyűlésén el- határozta, hogy Horthy István kor- mányzóhelyetteset kéri fel fővédnökévé. A szövetség káptalanjának tagjai teg- nap délután vitéz Magasházy László vezérőrnagy vezetésével felkeresték a kormányzóhelyettest, aki örömmel je- lentette ki, hogy a fővédnökséget elfo- gadja. Ismeri — úgymond — a szövet- ség munkáját és ebben az országépítő munkában részt kíván venni. Minden munkából részt kér, ami magyar ha- zája érdekeit szolgálja.

ÜLÉST TARTOTT A 36-OS HONVÉ- DELMI BIZOTTSÁG

Budapestről jelentik: (MTI) A 36 ta- gu honvédelmi bizottság csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tartott. Az ül- sen jelen volt Bartha Károly honvé- delmi miniszter és Antal István igaz- ságügyi államtitkár. A napirendre tü- zött rendeletet Somogyi Béla ismertet- te és ezt a bizottság egyhangúlag el- fogadta.

Vasárnap lesz az Arpád Lövészegyesület közgyűlése

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad- i Arpád Lövészegyesület folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja 1942. évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen az alig egy éve megalakult egyesület vezetői első ízben számolhatnak be közvetlenül tagjaiknak rövid tényke- désükről. Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy a nagyvárad- i lövészek to- bora emelt fővel tekinthet vissza rö- vid idő alatt végzett dicséretes mun- kájának eredményeire, s a közelgő gyűlésen is újabb nagyvonalú tervek megrajzolásán várjuk a honvédelmi eszme és a magyar sport lelkes fiatal harcosaitól.

Nagyvárad

th. város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2. —

Málta komoly válságban van

16 nap óta folyton növekvő erővel támadják a szigetet a tengely bombavetői. Azóta brit hajókaraván nem juthatott be a kikötőbe

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a NTL-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A keleti harctér középső és déli szakaszán egyes erősebb támadásokat visszavertünk. A Kaukázus partjain német harci gépek éjjel-nappal sikeresen támadták az ottani kikötő berendezéseket és egy olajfinomítót. Március 31. és április 8. közt a keleti arcvonalon 133 ellenséges páncélcsoport pusztítottak el. Észak-Afrikában egy erős brit felderítő csoport támadásra in-

dult a cirenaikai német és olasz állások ellen, de vállalkozásuk meghiúsult. Légierőnk nagy hatással folytatta a Málta-sziget elleni légitámadásokat. Német vadászok a Csatorna fellett végzett felderítő útjukon megrognáltak egy brit előőrszázadot és a dél-angliai partoknál eredményesen bombáztak egy rádióállomást. Brit bombázók az elmúlt éjjel megtámadtak néhány észak-németországi partvidéki várost. Négy ellenséges bombavetőt lelőttünk.

kat él át, hogy nem lehet még tudni, hogyan állja ki és hogy egyáltalában kiállja-e ezt a válságot? (MTI.)

Az olasz véderőfőparancsnokság jelentése

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 677 közleménye: Visszavertük azokat az ellentámadásokat, amelyeket az ellenség a cirenaikai arcvonalon általunk nem régi ben elfoglalt hadállások ellen intézett. A Dzsalo helyőrsége ellen intézett légitámadás során lelőttünk egy angol gépet. Légierőnk, valamint a német légierő heves támadásokat intézett Málta-szigetének katonai cél-

pontjai ellen. Egy hadihajót találat ért. Egy kisebb tonnatartalmú hajó, amelyet géppuskáztunk, lángba borult. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás közli a hadsereg, a haditengerészet és a légihaderő március havi veszteségeit, valamint azokat a veszteségeket, amelyek nem voltak benne az előző jegyzékekben, de amelyekről az elmúlt hónap folyamán jelentés érkezett. Ezek a veszteségek a következők: Észak-Afrikában 174 halott, 138 sebesült, 16.459 eljegyzett; 439 halott, 2093 sebesült, 196 eltűnt. A Balkán vidékén 352 halott, 358 sebesült, 135 eltűnt. A haditengerészet vesztesége 37 halott, 121 sebesült, 273 eltűnt. A légihaderő vesztesége 29 halott, 43 sebesült, 184 eltűnt. (MTI.)

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Illetékes olasz helyen cáfolják az angol tengernagy hivatalnak azt a jelentését, amely szerint angol tengeralattjárók elsüllyesztettek egy tizezertonnás olasz cirkálókat. Ezzel szemben megállapítják, hogy olasz cirkálókat nem torpedóztak, nem is támadtak meg.

Szakadatlanul hullanak a nehéz és legnehezebb bombák

Berlinből jelentik: (NTI.) Mint a véderő főparancsnokság már jelentette, a német légierő új, hatalmas támadásokban szerdán is szünet nélkül súlyos csapásokat mért Málta-szigetnek katonai berendezéseire. Már reggel erős kötelékek repültek Málta felé és újabb rombolásokat okoztak az erődítésekben és a kikötő berendezésekben. La Valetta számos fontos katonai célpontja közül szerdán a hadiraktárakat árasztották el bombákkal a német gépek. Az egyik nagy víztartályt több ezerkilós bomba eltalálta. Más igen nehéz ürméretű bombák az állami hajógyár műhelyeiben

okoztak nagy károkat. Egy indulásra kész rombolót több bomba súlyosan megrongált. Harci gépek legénysége visszatérőben a hajószerszámcsernokokban telitalálatokat figyeltek meg. Egy mindennél nehezebb ürméretű bomba eltalálta a száraz hajójavítót. Egy uszályhajót telitalálat ért és elsüllyedt. Zuhanó harci gépek szerdán ismét telitalálatokat értek el a sziget déli részén a torpedókikötő légvédelmi állásain és csarnokain. La Venezia és Lucca repülőtereit könnyű német harci gépek alacsony támadásban éjjel-nappal támadták. (MTI.)

Kiállja-e Málta ezt a súlyos válságot?

Genfből jelentik: (NTI.) A Málta ellen intézett légitámadásokkal kapcsolatban a *Daily Express* légügyi tudósítója azt írja, hogy az angoloknak ezt a földközi-tengeri kikötőerődjét, a tengelyhatalmak bombázórepülői már 16 nap óta növekvő erővel támadják. Azóta brit hajókaraván nem juthatott be Máltába, úgyhogy Málta most komoly válságban van. Az angol közvélemény figyelmét nem kerülte el, hogy a máltai brit főparancsnokság hadiközleményeiben a repülőterek elleni gyakori légitámadásról van szó, anélkül, hogy bármit is jelentet-

tek volna a Máltában állomásozó brit vadászok elhárító tevékenységéről. Ugy látszik tehát, ott a védelem egyedüli lehetősége a légelhárítás, amelyre még rendelkeznek Máltában. Az angol légiszakértők nagyon is lehetségesnek tartják, hogy az ellenség szakadatlan légitámadásai következtében a máltai repülőterek „átmenetileg” használhatatlanná váltak a brit légitámadások számára. Nincs kizárva az sem, hogy az angol vadászgépeket nem bírták elég gyorsan harcban vetni a támadó repülőgépek elhárítására. Málta most olyan komoly nap-

„Szent háborút” hirdetett a nemzeti szociálizmus ellen a moszkvai pánszláv kongresszus

Newyorkból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A tengerészeti minisztérium közlése szerint ellenséges tengeralattjárók az atlanti-óceáni partok mentén 2 amerikai teherhajót elsüllyesztettek. A két hajó legénységéből 45 ember a vízbefulladt.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A londoni Daily Telegraph szerint Marshall tábornok, az amerikai haderők vezérkari főnöke angliai látogatása után állítólag megszemlélt az egyiptomi angol haderőt is, majd onnan Moszkvába utazik.

Lisszabomból jelentik: A londoni *Manchester Guardian* foglalkozik a Moszkvában megrendezett pánszláv kongresszussal. A kongresszus szent

háborút hirdetett a német fascizmus ellen és forradalmak megszervezésére hívta fel a belső frontokat. A kongresszuson elnöklő szovjet tábornok kijelentette, hogy a mostani háborútól függ a szláv népek élete vagy halála. A kongresszus végül a bolgár asszonyokhoz intézett felhívást, hogy ne engedjék a férfiakat az orosz testvérek ellen harcolni.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Standley, az Egyesült Államok új kuybisevi nagykövete, hangsúlyozta, hogy Amerika minden erejével gondoskodni kíván az orosz hadseregről. Elsősorban azonban a csendes-óceáni hajóhadat és saját haderejét kell ellátni.

Kihallgatáson fogadta a magyar küldöttséget a horvát államfő

Zágrábból jelentik: (MTI) A független horvát állam egyéves fennállásának ünnepségére Uleyn-Reviczky Antal követ és meghatalmazott miniszter vezetésével megérkezett a magyar küldöttség, amelyet ünnepélyesen fogadtak.

Zágrábból jelentik: Csütörtökön délután a poglavnik kihallgatáson fogadta a magyar küldöttséget, Uleyn-Reviczky

Antal rk követ, meghatalmazott miniszterrel az élén. A poglavnik palotája előtt díszszázad tisztelettel a magyar küldöttség előtt. A küldöttség tagjai délután résztvettek azon a felvonuláson, amelyet a poglavnik tiszteletére rendeztek. Este Lorkovics külügyminiszter látta vendégül a külföldi küldöttségeket.

Az olasz egyetemi ifjuság vezetője fogadást rendezett Máriaassy magyar követ tiszteletére

Rómából jelentik (MTI.): Csütörtökön este az olasz fasiszta egyetemi ifjuság központi vezetője és a külföldiek osztályának igazgatója fogadást rendezett Máriaassy Zoltán magyar követ tiszteletére. Ebből az alkalomból Kovács

Károly dr., a magyar egyetemi ifjuság római képviselője meleg hangú beszéd keretében ajánlotta fel a külföldiek központja számára a magyar ifjuság ajándékát, amelyet az egyik olaszországi ösztöndíjas magyar szobrász készített.

Utánpótlás érkezett a keleti frontra

Megérett-e India a szabadságra?

Az angol ellenvetések és a valóság

Irtja: Pandit Teraehand Roy

(M. N.) Anglia az utolsó három évtized alatt sohasem szünt meg hangoztatni, hogy Indiában „szent küldetés” teljesít, melynek végső célja Indiát érette tenni az önkormányzatra. Azonban ugyanilyen következetességgel hangoztatja az angol propaganda azt a tényt is, hogy ennek a küldetésnek óriási nehézségek állanak útjában és a jelenlegi indiai viszonyok közepette Anglia saját lelkiismeretével kerülne összeütközésbe, ha a kormányzás gyeplőjét az öslakosság kezébe engedné át. Ezt a tényt Churchill még most sem volt hajlandó elejteni, amikor a világbirodalom épülete az összeomlás komoly veszélye előtt áll és csupán annak megvizsgálását érte meg, hogy a háború után milyen formában volna lehetséges Indiát eorsának intézésében bizonyos szabadsághoz juttatni. Ennek a vizsgálatnak végrehajtása volt Sir Stafford Cripps indiai útjának bevallott célja.

Az indiai szabadság

Állítólagos akadályai sorában Anglia elsőnek mindig a kasztrendszerre hivatkozott. Ezzel az ellenvetéssel szemben azonban rá kell mutatni arra, hogy a kasztrendszer nem politikai, hanem vallási és szociális berendezés, melynek a politikai vezetéshez és közigazgatáshoz semmi köze sincsen. A legalacsonyabb kasztok tagjai is elérhetik a legmagasabb hivatalokat, sőt még a páriák előtt sincs a politikai érvényesülés útja elzárva. Baroda és Gwelior fejedelmei például a negyedik kaszt tagjai. Dél-India magasrangú városi tisztviselői közül igen sokan éppenséggel csak páriák. Maga Gandhi sem az első, sem a második, hanem csupán a harmadik kasztba tartozik.

Am a hinduizmus reformmozgalmának munkája következtében a kasztrendszer előírásainak érvénye vallási és szociális szempontból is sokat vesztett és India egyes részeiben gyakorlatilag már rég megszűnt.

A második kifogás,

amelyet leggyakrabban emlegetnek arra, hogy India népei nem kevesebb, mint 222 nyelvet beszélnek, India egységét az angol nyelv összekötő ereje nélkül tehát elképzelni sem lehetne. Ebben az állításban különösen feltűnő a tények tudatos meghamisításának ezandéka. India benszüllött lakossága kilenc nyelven beszél, 222-re csupán ennek a kilenc alapnyelvnek nyelvjárási rugnak. Am a kilenc nyelv közül a hindosztáni nyelv maga is 140 millió ember anyanyelve és természetesen második nyelvként India más anyanyelvű lakosságának legnagyobb része is beszéli és megérti a hindosztáni nyelvet. Az angol nyelvre ilyenformán az egysége Indiának semmi szüksége sincsen, sőt hasznát sem venné. India 400 millió lakosságából kizárólag 5 millió járatos az angol nyelvben.

Az indiai szabadság ellenségei gyakran hivatkoznak arra is, hogy ha Anglia levonná kezét Indiáról, a hinduk és mohamedánok nyomban egymásnak rotnának és Indiát polgárháborúba dönténének. Ennek az érvnek támogatására Anglia gondoskodott arról, hogy a két csoport véres összetűzése lehetőleg kiadós feltárlásba kerüljenek a világ nyilvánossága elé. Ezek a zavargások azonban korántsem természetes ellentétekből fakadnak, hanem az angol kor-

mányszat tervszerű bűjtogató munkájának következményei. Mi sem jellemzőbb erre, mint az, hogy a mohamedánok és hinduk közötti összetűzések szintén kizárólag csak azokra a területekre szorítkoznak, melyek közvetlen angol uralom alatt állanak, a több önállósággal rendelkező fejedelemségek területén ellenben a legújabb időkig teljesen ismeretlenek voltak.

Az angol aknamunkának

legkedveltebb eszközei az iskolakönyvek voltak. A hindu tanulók ezines leírásokat tanulhattak a mozlim moguluralom barbárságáról, a hinduk szent helyeinek megszenteltetéséről stb., a mohamedán tanulók pedig ugyanekkor gondosan kiiktatták ezek a „történelem”-könyvek, hogy a fényes mogulbirodalom bukásáért kizárólag a hinduk voltak felelősek.

A másik nagy sikerrel és ügyességgel kezelt eszköz a politikai intrika volt. Hogy aktuális példát említsünk, a Reuter-iroda legutóbbi Delhiből keltezt híradásai alig leplezett elégtétellel számolnak be arról, hogy a kongresszusi párt elnöke, Azad, nagyon komor arckifejezéssel távozott a Cripps-szel való találkozásáról, míg Jinnah, a Mozlim-Liga

elnöke meglegedést sugárzó arccal jelent meg az újságírók előtt. Cripps tehát még ebben a döntő órában is az indiai angol politika régi játékát folytatja és a mohamedán kisebbséget akarja kijátszani a hinduk ellen.

Gyakran emlegetik

az angolok azt az érvet is, hogy az indiaiaknak nincs elég szervezőképességük arra, hogy országukat a saját erejükre hagyatkozva rendben tarthassák. Ezzel szemben azonban elég arra az Európában sajnos nem ismert tényre rámutatni, hogy az indiai fejedelemségek, mint Baroda, Maisur, Haiderabad, Travancore stb. kizárólag benszüllöttéktől vezetett közigazgatása színvonalban és alaposságban messze fölülte áll Brit-India közigazgatásának. A közvetlen angol gyámság alatt álló területeken indusoknak csak kivételképpen nyílik alkalmuk képességeik bemutatására, de hogy ilyen esetekben jól megállják helyüket, maguk az angolok is nem egyszer beismerték. Seely professor írja például: „A hinduknál magunk sem vagyunk ügyesebbek. Szellemi képességeink nem nagyobbak vagy gazdagabbak az övéknél.” Morley lord szerint a magasrangú indiai hivatalnokok képzettségben a Witlehall legjobb angol tagjaival is fel-

vehetik a versenyt. És végül, hogy egészen új példát említsünk, 1939-ben a kormányzó a visszalépett kongresszusi kormány tagjainak kiváló működésükért legteljesebb elismerésüket fejezték ki.

Ha India szabad lenne,

az indiai miniszterek, mint 1937 júliusától 1939 szeptemberéig bőven behizonyították, minden téren gyorsan elvégeznék azt az építómunkát, melyre Indiának oly nagy szüksége lenne. Azonban Anglia éppen ezt nem akarja. Anglia Indiában piacot és nyersanyagforrást lát, iparosodását tehát nem tekinti érdekében állónak — és éppen így a közoktatásügyi fejlesztését sem. Évszázados angol uralom után Indiában ma is csak a férfiak 14 és a nők 2.1 százaléka tud írni és olvasni.

Az indiai angol kormány mindig azzal az ürügyel utasít el minden kérelmet a közoktatásügyi hiányosságainak pótlására, hogy a szükséges anyagi eszközök nem állanak rendelkezésre, ugyanakkor azonban az India állítólagos védelme címen fenntartott hadsereg tömegtelen öszezerket emészt fel. Az óriási adók és az ország gazdasági erőinek szándékos elnyomása következtében India, mely egykor a világ leggazdagabb országa volt, most a világ legszegényebb földje. Milliók halnak évente éhen és a munkanélküliek száma eléri a 30 milliót. Aki az indiai helyzetet ismeri, az tudja, hogy India népe akkor, amikor a szabadságot követeli, nemcsak eszmei ideálokért küzd, hanem egyúttal talán prózáiból, de mindenesetre sokkal életbevágóbb követeléséért is: az emberhez méltó élet jogáért.

Súlyos ítéleteket hozott az uzsorabíróság

Tejárusok és kereskedők a vádlottak padján

Nagyvárad. (Saját tud.) Csütörtökön tizenegy esetben hozott ítéletet a nagyváradai törvényszék uzsora-bírósága. Farkas Bálintné nagyváradai piaci árus a sárgarépát 20 fillér helyett 26 fillérért árulta, amiért az uzsora-bíróság 15 napi fogházbüntetésre ítélte.

Sas Józsefné Tilinkó-utca 3. szám alatt lakó fűszeres megtagadta a kenyér kiszolgáltatását, illetve csak azoknak volt hajlandó kenyeret kimérni, akik üzletéből egyéb árut is vásároltak, azt állítva, hogy a kenyeret a rendes vevőinek tartja fenn. Feljelentés folytán az ügy az uzsora-bíróság elé került, amely tekintetbe vette a nagyszámu enyhítő körülményeket és Sas Józsefnét 20 pengő pénzbírságra ítélte.

Popa Miklósné báródi lakos napraforgó olajt hozott eladásra a piacra, ahol egy félliter ételolajért 2 pengőt kért és fogadott el. A bíróság ítéletében 5 napi fogházbüntetéssel sújtotta.

Mikó Júlia hegyközkovácsi földműves asszony a tehenturót árulta áron felül, amiért 50 pengő pénzbüntetést kapott.

Weisz Jenő Mátyás király-út 17. sz. alatt lakó kereskedő 10 deka vaját áron felül 80 fillérért adott el. Az uzsora-bíróság nemrég hozott ítéletet, amikor 10 nap fogházbüntetésre és 50 pengő pénzbírságra ítélte. Weisz nem nyugodott meg az ítéletben és azt megfellebbezte. A tábla foglalkozott az ügygel és a törvényszék csütörtökön hirdette ki a táblaí-

téletet, amely az uzsora-bíróság büntetését helybenhagyta. Az ítélet jogerős.

Ursz Gábor kalotai földműves a tej literjéért 40 fillért kért és fogadott el. Az uzsora-bíróság tekintetbe vette, hogy az árdragítást csak egy ízben követte el s ezért 2 heti fogházbüntetésre ítélte jogerősen.

Ugyancsak tej árdragításért került az uzsora-bíróság elé Pap Jánosné biharpisvári földművesasszony, aki egy liter tejet szintén 40 fillérért adott el, amiért 60 pengő pénzbüntetésre ítélte a bíróság.

Megrögzött tejdrágító került ezután az uzsora-bíróság elé. Bara Tivadar Hájó községbeli román földműves csütörtökön harmadikban állott a bíróság előtt. Két esetben már volt büntetve, de alig került ki a fogházból újra 40—50—60 filléres árakban mérte a tejet. A bíróság legutóbb 2 hónapi fogházra ítélte, de Bara ebben nem nyugodott meg s a táblához fellebbezett. A tábla tekintetbe vette a vádlott ugyanegy ügyért már két esetben volt büntetve, mint visszaesőt szigorúan büntette s alkalmazva a súlyosító szakaszokat, a két hónapi fogházbüntetésre emelte fel. Az ítélet jogerős és Bara újra bevonult a fogházba, ahol lesz ideje azon gondolkodni, hogy a törvények betartása szigorú kötelesség.

Antalfi Józsefné nagyváradai kiskereskedő rizs, cukor és liszt árdragításért került az uzsora-bíróság elé, amely az ügyet büntetnek minősítette és félvi börtönbüntetést szabott ki. A vádlott az ítéletet megfellebbezte s így került az ügy a tábla elé, amely a büntetést helybenhagyta s így az jogerőre emelkedett.

Bitz Mária nagyváradai Vadvirág-utca 10. szám alatti lakos két darab hagymát adott el 20 fillérért. Az uzsora-bíróság figyelembe vette az enyhítő körülményeket és az árdragítót 15 pengő pénzbüntetésre ítélte.

A fogházbüntetésre ítélt vádlottakat az uzsorabíróság azonnal átadta az ügyészségnek a büntetések kitöltése végett.

Földrengést jelzett az Országos Földrengéstanügyi Observatorium

Budapestről jelentik: (MTI) Az Országos Földrengéstanügyi Observatorium készülékei április 8-án 17 óra 53 perc 17 másodperckor erős földrengést jelezte 9200 kilométer távolságból. A műszer legnagyobb kitérése 10 milliméter volt. A földmozgás Budapesten 2 és fél óráig tartott.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

SZEGEDI MOZAIK

Gyermek a harmadik osztályon. Zsidók Szegeden. A Püspöki Tanoncotthon

Szeged, április hó. Utazás közben sok rossz tapasztalatot lehet szerezni az emberek önzéséről, úgy, hogy szinte ritkaság az, ha ennek az ellenkezőjéről is írhatunk. A húsvéti ünnepek alkalmával ilyen ritka esetnek voltam tanúja.

Zsúfolásig megtelt a kocsink. Az emberek egymás hegyén-hátán állottak, amikor Békéscsabán fiatal asszonyka szállott be, karján két esztendő gyermekével. Nem szólott egy szót sem. Nem kért helyet, csak állott a zsúfolt fülkében, mert kérése amúgy is teljesíthetetlen lett volna. És akkor megtörtént a csoda. Az egyik padról idősebb bácsi állott fel és helyet adott az asszonynak. Az anya kissé szabdokozott, de aztán hálás tekintettel mondott köszönetet a felkínált helyért. A csöppség boldogan fészkelődött egy ideig az anyja ölében, majd elaludt. S a csoda ekkor még folytatódott. A mellettük ülő két ember szintén felállott és teljes egészében átadta helyét az anyának és az alvó gyermeknek. Az előbb még hangosan zibongó fülke egyszerre elcsendesedett, az emberek csak suttogva beszéltek és az arcokon valami boldog mosolyt láttam, ahogy a padon kényelmesen végigfekvő és álmában mosolygó gyermeket szemlélték.

Hirtelen azokra az emberekre gondoltam, akik nemcsak, hogy maguk nem nevelnek gyermeket, hanem mindent elkövetnek, hogy a gyermek családok életét megkeserítsék. Eljöhettek volna gyermekszerszert tanulni abba a zsúfolt vasúti kocsiba, ahol harminc ember dédelgetett egy gyermeket. Igaz, azt elfelejtettem már az elején megemlíteni, hogy harmadik osztályon utaztam, tanyai magyarok, munkások, kisemberek között.

Utazás közben a belvizekkel is megismerkedik az ember. Hosszú ideig fut a vonat olyan területeken keresztül, amelyeket láthatár széléig víz öntött el. Házak állanak a nagy víztenger közepén várva szomorú sorsuk beteljesedését: az összedőlést.

Szegedre érkezve, felkapaszkodunk a Dóm tornyába a 365 lépcsőn és itt még szomorubb látvány fogad. Oroszáza és Csongrád irányában mindennütt hatalmas víztükrök csillog. Hatalmas területeket öntött el az ár. Nem lehet megindulás nélkül sokáig szemlélni ezt a képet, amely a valóságban még jobban megdöbbeníti az embert, mint amikor film-hiradókon látjuk. Szeged úgy emelkedik ki a várost körülölelő tengerből, mint egy sziget. Ez minden, amit erről írni lehet.

A toronyból lenézve jóleső érzéssel és az előbbi látványtól kissé felszabadulva sétálgatunk a szép széles szegedi utcákon. Nyilegyenes utak keresztezik egymást mindenfelé. Önkéntelenül is arra gondolunk, hogy a mi Nagyváradunk milyen messzire van még attól, hogy hasonló utakban gyönyörködhesünk.

A Dóm előtti árkádsoron a magyarság képzőművészeinek, íróinak, tudósainak szobrai pompáznak. Mindenütt amerre járunk, Klebelsberg Kunó emlékeivel találkozhatunk. A szegediek ma is szeretettel emlékeznek meg róla és mutogatják az általa lé-

tesített intézményeket, az ötezredik elemi iskolát, a múzeumot, vagy a Szegednek juttatott ajándékot: a Dóm harmincezer pengőnél is többet érő miseruháit, az alsóvárosi templomban lévő Mátyás szobrot stb. stb.

Örömmünk csak akkor válik ürömmé, amikor kísérlünk a Margit- és a Korona-utcákra nyíló zsinagóga felé kalauzol és keserű „büszkeséggel” mondja, hogy ez állítólag Európa legszebb zsinagógája. És ez itt áll Magyarországon, a tiszaparti metropolisban... Azonban annyi bizonyos, hogy a zsinagóga nem a legjobban szolgálhatja a jámbor ajtatoskodás céljait, mert a zsidókkal Szegeden is baj van. Kísérlünk elmondja, hogy a tanyavilággal együtt körülbelül 150 ezer lakosu városnak 10 zsidója van, azonban ezek a város leggazdagabb háztulajdonosai, legnagyobb tőkései. Ardrágítás, meg más hasonló dolgok itt is szép számmal vannak napirenden.

Tovább menve, a Petőfi-sugárút egyik házában, amely valószínűleg szintén zsidó tulajdonát képezi, — hatalmas kátránybetűkkel ezeket a szavakat olvashatjuk: **F a j g y a l á z ó z s i d ó!** Bizonyára nem ok nélkül mázolták ezeket a megszegényítő szavakat a ház falára.

Nem akartuk azonban az időnket tovább is a zsidók dolgaival tölteni. Inkább meglátogattunk egy olyan intézményt, amely Nagyváradon még ma is hiányzik.

A Londoni-körút 11. számú kétemeletes ház kapuján csöngetünk és belépünk a Püspöki Tanoncotthonba. Az udvaron jókedvű, játszadozó tanoncgerekek hangos „Nos cum prole pia” köszöntéssel fogadnak. Elbeszélgetünk a vidám gyermekekkel, akik a legnagyobb elragadtatás hangján beszélnek otthonukról és beszédjükből, valamint szemük jókedvű csillogásából meg tudjuk, hogy az intézetben megkapják mindazt, amire a serdülő korban lévő iparostanoncnak szüksége van. Meglátogatjuk Kapossy Gyula igazgatót, a csanádi egyházmegye zenei szakfelügyelőjét is, aki lelkes hangon beszél az intézetről.

Elmondja, hogy két esztendővel ezelőtt nyílt meg az Otthon 40 gyermekkel, de az elmúlt esztendőben már újabb emelet építésével kellett bővíteni az épületet, mert a jelentkezők nagy számát nem volt képes befogadni. Ma nyolc 20 ágyas szobából áll a fiúk hálóterme és 160 lakója van az intézetnek. Cserkészcsapat, kongregáció, sportszakosztályok vannak az otthon kebelén belül és gyakran viszik a fiúkat színház- és mozi-előadásokra is.

Jelenleg 36 ruszin lakója van az intézetnek, akik itt az Alföldön tanulnak magyar szót. Érthető a büszkeség, ami Kapossy igazgató szavaiból kicsendül, hiszen majdnem a semmiből teremteték meg az áldásos intézményt és ma ott tartunk, hogy újabb bővítést vettek tervebe, hogy a még mindig nagyszámú jelentkezőket befogadhassák.

Nagyvárad emberben önkéntelenül is felvetődik a kérdés: az illetékesek miért nem hatnak oda, hogy az épülőfélben levő váradi tanoncotthon is mihamarabb az ifjúság rendelkezésére állhasson?

MOGYORÓSSY GYÖZÖ,
a Hivatásszervezet titkára.

36.800 amerikai katona esett el vagy került fogságba a Bataan félszigeten

Két nap alatt 44 hajót vesztek az angolok az Indiai oecánon. Még mindig megoldatlan az indiai kérdés

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: **A Bataan-félszigeten harcoló amerikai csapatok fegyverszünetet kértek.**

Amszterdamból jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Stimson hadügyminiszter kijelentette a sajtóértékesítőnek, hogy a Bataan-félszigeten harcoló csapatok létszáma 36

ezer 800 fő volt. Ezeknek jórésze vagy meghalt, vagy fogságba esett. Roosevelt felhatalmazta az amerikai csapatok főparancsnokát a szükséges intézkedések megtételére.

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint az amerikai közvélemény a Bataan-félszigeten elért japán eredményeket nagy megrendüléssel fogadta. (MTI.)

sőbb szombaton hozza meg végleges döntését Cripps újabb javaslata ügyében.

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A brit hírszolgálat új-delhi jelentése szerint Cripps a hindu mahasabha elnökehez táviratot intézett, amelyben felteszi a kérdést, hajlandó-e a szövetség az indiai nemzeti kormányba belépni? A mahasabha elnöke válaszában kijelentette, hogy a mahasabha kész belépni a nemzeti kormányba, noha ellenzi a brit javaslatot, amely módot nyújtana a gyarmatoknak, hogy az indiai uniót kívül maradjanak. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (NTI.) A brit hírszolgálat új-delhi jelentése szerint Nehru csütörtökön tett nyilatkozatában panaszkodott az északamerikaiaknak az indiai kérdésekkel kapcsolatos állásfoglalása miatt. Az indiaiak nem kívánják, hogy Roosevelt beleártsa magát az indiai kérdésbe. Nehru végül ezeket mondta: Szándékunk a jövőben is megállni mindenkiel szemben, bármi történjék is. Ha elég erősek vagyunk India szabadságának kivívására, akkor azt ki is vívjuk. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat új-delhi különjelentése szerint a mozhim liga elnöksége állítólag újból kijelentette, hogy kész résztvenni a kormányalakításban, ha valóban komoly részt biztosítanak számára a kormányhatalomban, még pedig a nélkül, hogy megakadályozzák a dolgok további fejlődését.

Ceylon viziutjai Japán uralma alatt állnak

Tokióból jelentik: (NTI.) A japánoknak az Indiai-óceánon elért eredményeivel foglalkozva az Asahi Simbun a következő részüket közli: Az ellenség veszített 37 repülőgépet és két vízirepülőgépet, valamint 11 torpedóvető repülőgépet. A megrongált hajók közül 13 ötezer tonnánál nagyobb ürméretű volt. A lap megjegyzi, hogy az ellenség által két nap elvesztett 44 hajó azt bizonyítja, hogy Ceylon viziútja Japán hatalma alatt állnak. (MTI.)

Amszterdamból jelentik: (MTI.) Az angol hírszolgálat colombói jelentése szerint Ceylonban sorozatosan tartóztatják le a Samajist-párt (mindenki egyenlőségért küzdő párt) legkiválóbb vezetőit és magát a pártot, amely állítólag összeköttetésben áll a negyedik, Trockij-féle internacionáléval, betiltották. (MTI.)

Bukarestből jelentik: (Stefani.) Osima tábornok, berlini japán nagykövet csütörtök délelőtt fogadta a külföldi és a román újságírókat, akik előtt hangsúlyozta, hogy délkelet-

európai útjának semmi különös jelentősége nincs, hanem kizárólag magánjellegű.

— Ezt az utazást csak azért tettem meg — mondotta Osima tábornok, — hogy tanulmányozzam és megismerkedjem azoknak az államoknak kérdéseivel és ügyeivel, amelyek tagjai a háromhatalmi egyezménynek. Osima tábornok kijelentette, hogy Japán a legjobb barátságban áll a tengely európai szövetségeseivel. Ez a harc — fejezte be nyilatkozatát a berlini japán nagykövet, — amelyet közösen folytatunk, együttes és teljes győzelemünkkel fog végződni, ami azt jelenti, hogy nemcsak valamennyi politikai, hanem valamennyi gazdasági kérdés is megoldódik. (MTI.)

Ma vagy holnap dönt véglegesen az indiai kongresszus Cripps újabb javaslatáról

Uj-Delhiből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Az indiai kongresszus és a muzulmán liga pénteken vagy legkés-

Művészetét rendezett Budapesten az Erdélyi Nők Országos Szövetsége

Budapestről jelentik (MTI.): Az Erdélyi Nők Országos Szövetsége szerdán a Zeneművészeti Főiskola nagytermében művészetet rendezett, amelynek jóvődelmét a szövetség az erdélyi szegény gyerekek javára fordítja. Ott volt az eseten József királyi herceg, altábornagy, Anna hercegné, Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke, Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, báró Balinty Károlyné, Esterházy Móréné, Imrédy Béláné és sokan mások. Jelen volt a német és az olasz követ, valamint a két követség több tisztviselője és sokan megjelentek az Erdélyi Nők Országos Szövetsége tagjai közül is. A megjelent erdélyi nők csaknem valamennyien magyar ruhát viseltek. Az est gazdag és színvonalas műsorán szavaltak, ének-számok és zongoraszámok szerepeltek.

Szappan regeneráló eljárást dolgozott ki egy szegedi vegyész

A Magyar Tudósító jelenti: A szegedi Mezőgazdasági Vegyiskérleti Állomáson Szanyi István fővegyész ellenőrzése mellett Mészáros Lajos dr. középiskolai vegyész tanár szappanregeneráló eljárást dolgozott ki, amelynek alkalmazásával a már egyszer lehasznált szappan nyersanyagának 90 százalékat újból fel lehet használni 60 százalékos zsírsavtartalmú színszappan előállítására. Az eljárás lényege az, hogy az elfolyó szennyes szappanlevet nagyobb edényben összegyűjtik, oltott méz hozzáadásával a feloldott szappannyersanyagot mésszappanná alakítják át, amelyből azután az ismert gyártási módokon színszappan állítható elő. A kísérletek szerint egy kilogramm szappan regenerálási költsége 30 fillér. A Vegyiskérleti Állomás az egész eljárást a földművelésügyi miniszterium útján a közellátási miniszterium rendelkezésére bocsátotta.

Hármas vétség miatt indul eljárás Lichtenstein Manó, sepsiszentgyörgyi zsidó ügynök ellen

Sepsiszentgyörgyről jelentik (MTI.): A rendőrségnek néhány héttel ezelőtt tudomására jutott, hogy hússal nagymérvű visszaéléseket folytatnak. Megfigyelték, hogy Lichtenstein Manó zsidó ügynök a postán csomagokat adott fel budapesti, kolozsvári és nagyvárad zsidó cégek címére az egyik hentesmester neve alatt. Az egyik csomagot lefoglalták és megállapították, hogy az sertés-karaj, felvágottat, túrót és vajjal tartalmazott. Ezen az úton mindmáig sokszáz kiló hentesáru került ki a városhól. A felbontott csomagokban számlát is találtak, amelyből kiderült, hogy árdragitást is elkövetett a zsidó ügynök, mert átlagosan egy pengővel magasabb árat számított fel. Most hármas vétség miatt indul meg az eljárás Lichtenstein Manó ellen. Egyrészt, mert élelmiszereket csempészett, másrészt, mert drágábban adta el a rendes árnál és harmadszor, mert más neve alatt követte el a csalást.

Pontosan ki kell tölteni az élelmiszerjegyeket

Nagyvárad thj. város polgármestere 2770—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom mindazokat, akiknek birtokában bármilyen csoportbeli élelmiszer jegyek vannak, hogy azoknak a töltpapján az erre rendelt helyen, az igényjogosult tulajdonos nevét és lakcímét tintával, olvashatóan, a legsürgősebben tüntessék fel.

Az élelmiszerek elosztásával megbízott kereskedőket pedig utasítom, hogy

csupán olyan élelmiszer jegyekről vágják le az esedékes szelvényeket, illetőleg csak olyan szelvényeket váltsanak be, amelyek töltpapja a fenti utasításnak megfelelően ki van töltve.

Jelen rendelkezés megszegése a fogyasztók részéről az élelmiszerjegyek megsemmisítését, a kereskedők részéről pedig az elosztásból való azonnali kizárást vonja maga után. Nagyvárad, 1942. április hó 9-én. Dr. Gyapay, h. polgármester.

Honvédelmi köteletség a mezőgazdasági munkák elvégzése

Nagyvárad város polgármesteri hivatala a következő hirdetményt adta ki:

A 213.322—1941. VIII. A.—1. számú földművelésügyi miniszteri rendeletre való hivatkozással felhívom a mezőgazdasági területekkel rendelkező tulajdonosokat és hasznbérlelőket, hogy a tulajdonukban vagy használatukban lévő mezőgazdasági területek megműveléséről a mai rendkívüli viszonyok közötti közellátási és honvédelmi érdekre való tekintettel a legjobb tudásuk szerint gondoskodjanak.

Fenti rendelet értelmében köteles minden tulajdonos, vagy hasznbérlelő földjét a legjobb tudása szerint megmű-

velni. Elvárom minden nagyvárad honpolgártól, hogy ezen felhívásnak maradéktalanul eleget fog tenni.

A mai viszonyok között bevetetlenül egy talpalatnyi földnek maradnia nem szabad. Ennek ellenőrzésére szakközvetítő utasítottam azzal, hogy jelentsek be mindazon tulajdonosokat, vagy hasznbérlelőket, akik területeiket kello időben nem munkálják meg, hogy azok ellen a szükséges megtorló intézkedéseket folyamatba tehessem.

Nagyvárad, 1942. április 10.

Polgármester megbízásából:

Klemens Rezső sk.
gazdasági tanácsnok.

Megyeszerte késték a tavaszi munkálatok

Sürgős intézkedésre van szükség a vetőburgonya ügyében

(Saját tud.) Koppány Rezső felügyelő, az EMGE nagyvárad kiértékelésének vezetője a következőkben ismertette munkatársunk előtt a mezőgazdasági helyzetet:

— Az őszi vetések elég jól teleltek. Ahol a víz nem rongálta őket, ott szépek, különösen a koraiak, de a késiek is elég türethetők. Negyven éve gazdálkodok, de még ilyet sohasem láttam: az őszi buza április 4-én még nem volt kikelve s csak 4-ike és 10-ike között bujt ki.

— Rendkívül hátráltatja a gazdákat a rossz időjárás. Mert alighogy megszikkad kissé a föld, ismét esik. De azért a gazdák megtesznek minden tőlük telhetőt s azt a kevés vetőmagot, ami rendelkezésükre állt, elvetették ott, ahol földekre rá lehetett menni. Sajnos azonban sok helyen a vadvizet, a fakadó források miatt ez lehetetlen. Általában: ami el van vetve, abban lehet bízni. De a tavaszi munkákkal nagyon el vagyunk késve.

— Az állatállományban nincs nagyobb baj, csak az, hogy nincs abrak.

keves a zabos takarmány és ami van, az is méregdrága. Ezen a drágaságon a rögzített ár se sokat segít. A gazdák úgy gondolkoznak, hogy aki elad, az saját állata szájától vonja el a takarmányt. Felesleges takarmánya ugyanis senkinek sincsen.

— A munkásviszonyok kezdenek romlani. A munkások igényei emelkednek, aminek oka az ipari cikkek árának egyoldalú emelkedésében keresendő.

— Nagy a baj a vetőmagellátás terén. Főként a vetőburgonya-ellátás körül vannak zavarok, aminek főoka Nagyvárad város érthetetlen rendelkezése, amelynél fogva a vetőburgonyát a városon keresztül vinni nem szabad. Pedig ha lehetetlenné teszik ennek a beszerzését s ha ennek következtében elmarad a vetés, annak csak a város lakossága fogja kárát vallani. Mert ha a miniszteri rendelet megengedi azt, hogy saját kocsiján 300 kilogrammon alul minden termelő szabadon viheti a vetőburgonyát oda, ahol el akarja vetni, akkor érthetetlen, hogy miért helyezkedik ezzel szembe a város vezetősége s miért akadályozza meg ezzel azt, hogy a jövő ősszel a várad piacra megfelelő mennyiségű krumpli jöhessen... Krumpli van elég. Csak a sok rosszul értelmezett rendelet miatt nem lehet hozzájutni. Nagy baj származik abból, ha ezt a rendelkezést nem szüntetik meg.

Nagyvárad

thj. város utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.-

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Árverési hirdetmény

Alulírott városi k. végrehajtó ezenel közhírre teszem, hogy közadó tartozás fejében lefoglalt ingóságokra az 1927. évi 600—P. M. sz. H. Ö. 67.69. paragrafusai alapján mindkét árverést a városi közraktárban tartom meg.

Az első árverés 1942. ápr. hó 20-án d. e. 11 órakor, a második árverés 1942. ápr. 28-án d. e. 11. órakor lesz.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen a lefoglalt ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek ajánlatot.

2. A második árverésen azonban becsértékre való tekintet nélkül a legtöbbet ígérőnek adatnak el.

3. A vételár és a forgalmi adó készpénzben azonnal fizetendő.

Nagyvárad, 1942. április 9.

Kuszena Frigyes s. k.
k. végrehajtó.

A kiadmány hitelűl:

C. Molnár Győző
kiadó.

Nagyvárad thj. város polgármesterétől
Ad. 11.096—1942. szám.

Kivonat versenytárgyalási hirdetmény

Nagyvárad thj. város közönsége a magyar kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Ur 14.298—1942. XII. a. számú rendeletének birtokában nyilvános árlejtést hirdet a hegyközpályi th. bekötő közút 0+780—3+776 km. szelvények közé eső szakaszának építési munkáira.

A kőalapos macadam-út építési költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Ajánlat csak a város utján kiadott úrlapon tehető.

A munkára vonatkozó úrlapok 3.—P előzetes befizetése mellett a városi mérnöki hivatal utépítő osztályában beszerezhetők, s ugyanott d. e. 11—14 hivatalos órák között a szabványos és teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény és a mellékletek megtekinthetők.

A szabályszerű, aláírással ellátott és sörtetlen borítékba helyezett és lepecsételt ajánlatok:

„Ajánlat a hegyközpályi th. út 0+780—3+776 km. szelvények közé eső szakaszának építési munkáira” felirattal ellátva 1942. évi április hó 28-án d. e. 10 óráig adandók be Nagyvárad város közigazgatási iktató hivatalába.

Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanazon d. e. 11 órakor lesz a városháza kistanácstermében.

Ajánlat tehető az összes munkákra együttesen vagy külön-külön is.

Bánatpénzül az ajánlat szerinti értéknek 2 százalékat kell az ajánlat benyújtásának időpontjáig letenni.

Nagyvárad, 1942. március 27.

Dr. Gyapai László s. k.
h. polgármester.

Hirdessen a Magyar Lapokban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKESVÁRI DRZSÓ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

DR. SCHEFFLER JÁNOS PÜSPÖK
 A MINISZTERELNÖKNÉL. Budapestről
 jelentik: Dr. Scheffler János szat-
 mári kinevezett püspök pénteken dél-
 ben bemutatkozó látogatáson jelent meg
 Kállay Miklós miniszterelnöknel. A
 miniszterelnök szívélyesen elbeszélgetett
 az új püspökkel, akinek egyházmegyéjé-
 hez tartozik Szabolcs megyének, szülő-
 földjének egyrésze.

**Közellátási ügyekben tárgyalta Buda-
 pesten az alispán.** Nagyvárad. Saját
 tud. Vitéz dr. Nadányi János pénteken
 délből hazaérkezett budapesti utjáról.
 Mint munkatársunk előtt kijelentette,
 a református zsinaton való részvétele
 mellett fontos közellátási kérdésekkel
 kapcsolatosan folytatott tárgyalások-
 kal. Ezek megfelelő eredménnyel vég-
 ződtek.

DR. SZALAY BÉLA LÁTOGATÁSA
 SZERKESZTŐSÉGÜNKBEN. Nagyvá-
 rad. Saját tud. Dr. Szalay Béla kul-
 tuszminiszteri osztálytanácsos, hivata-
 los ügyekben néhány napig Nagyvára-
 don tartózkodott és itt tartózkodása
 alatt látogatást tett szerkesztőségünk-
 ben, ahol szívélyesen elbeszélgetett
 lapunk munkatársaival.

Templom épül Losoncon Szent László
 tiszteletére. A losonci római katolikus
 hívek a város legszebb terén, a Horthy
 Miklós-terén nagyszabású új templom-
 ot építenek. A templom Szent László
 emléktemplom nevet fogja viselni.

KISÉRET NÉLKÜL KÖZLEKEDNEK
 AZ ARGENTIN HAJÓK. Buenos Aires-
 ből jelentik (MTI): Az OFI jelenti: Hi-
 vatalosan megerősítik, hogy egyetlen
 argentiniai hajót sem kísértetnek hadi-
 hajókkal.

**14 millió 752 ezer 940 lakosa van Ma-
 gyarországnak.** A Magyar Statisztikai
 Szemle legutóbbi száma közli, hogy
 Magyarország egész területén a vissza-
 foglalt Délvidékkel együtt 1942. január
 1-én 14 millió 752.940 ember élt.

Letartóztatták Amerikában a tengely
 állampolgárokat. Newyorkból jelentik:
 (MTI) Az OFI jelenti: Az Egyesült Ál-
 lamok területén eddig 7805 ellenséges
 országbeli állampolgárt tartóztattak le.

**SZABÓ JÁNOS A DÉDA—SZERET-
 FALVI VASUTÉPÍTÉS MEGSZEMLÉ-
 LÉSÉRE UTAZOTT.** Csütörtökön utaz-
 zott el Nagyváradról Szabó János or-
 szágyűlési képviselő a Déda—Szeret-
 falva között épült vasutvonal át-
 adására, melynek egy szakaszát
 most helyezik forgalomba. Szabó Já-
 nos az Erdélyi Párt hivatott tagját. Visz-
 szárcskézeskor lapunk részletes be-
 számolót fog közölni Szabó Jánosnak
 a helyszínen szerzett tapasztalatairól
 és a vasutvonal üzembehelyezésének
 ünnepeiről.

Temetések. Hant Gyuláné Kraul
 Anna 82 éves korában meghalt. Teme-
 tése szombaton 3 órakor lesz a Stein-
 berger kápolnából. — Özv. Szilágyi
 Károlyné Takács Julianna 78 éves ko-
 rában meghalt. Temetése szombaton
 délután 5 órakor lesz a Haller-kápol-
 nából. (Erdélyi „Cencordia”)

Szorgalmasan gyűjtik honvédeink
 számára a cigarettát a leventék. Miskolc-
 ról jelentik: (MTI) A harctéren
 küzdő honvédek számára a leventék
 különös szorgalommal gyűjtik a ciga-
 rettet. Az egyik leventeparancsnokság
 területén eddig több mint másfélmil-
 lió cigarettát gyűjtöttek össze a leven-
 ték, amit elküldenek a frontra.

**AZ ORSZÁGOS HÁZIIPARI SZÖ-
 VETKEZET BIHARNAGYBAJOMBAN**
 ÜLÉST TART. Saját tud. Az Országos
 Háziipari Szövetkezet szombaton Bihar-
 nagybajomban ülést tart, melyre vitéz
 Bonczos Miklósné, mint országos vezető
 személyesen is lejön a fővárosból. Nagy-
 váradról Bihar-nagybajomba utazik ez-
 zel kapcsolatban hivatalos minőségben
 vitéz Nadányi alispán, Óvári Gyula és
 dr. Takács József. A Szövetkezet meg-
 mozdulása országos viszonylatban is je-
 lentős.

**Laval nem kért miniszteri tárcát Pe-
 tainól.** Párizsból jelentik: (MTI) A Né-
 met Távirati Iroda jelenti: Laval a
 Matin hasábjain megcáfolja a közte és
 Petain tábornagy közti tárgyalásokhoz
 fűzött kombinációkat. Hangoztatta,
 hogy sem hatalmat nem követelt, sem
 miniszteri tárcát Petain tábornagtól.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél
 részletre is. Javítások olcsón Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

**Súlyos hajószerencsétlenség Brailá-
 nál.** Bukarestből jelentik: (B. T.) A
 Zimbru nevű gőzös Brailánál összeütkö-
 zött egy munkáéokkal és tanulókkal
 zsufolt bárkával, amely az összeütkö-
 zés következtében azonnal elsüllyedt.
 Csak kilenc munkást sikerült kimen-
 teni a jeges Dunából.

FÉRFI CRÉDÓ HIREI. Vasárnap, ápr-
 ilis 12-én tartja rendes havi közös szent-
 áldozását a nagyváradai férfi Crédó a
 váradolási-i plébániatemplomban 10
 órakor, utána rendes havi gyűlést a
 római katolikus fiúiskolában tartja meg,
 melyre a tagokat és az érdeklődőket
 szeretettel várja az Elnökség.

**Textilközpontot állítanak fel a textil-
 áruk előállításának és forgalmának**
 szabályozására. Budapestről jelentik:
 (MTI) A Budapesti Közlöny április hó
 10-iki számában kormányrendelet jelen-
 tik meg a textilárak előállításának és
 forgalmának szabályozásáról. A rende-
 let értelmében az ezzel kapcsolatos te-
 endők ellátására textilközpontot állí-
 tanak fel.

**Tilos a lakóházak építése az Egye-
 sült Államokban.** Amszterdamból je-
 lentik: (MTI) A Német Távirati Iroda
 jelenti: Az Exchange Telegraphe wa-
 shingtoni híre szerint az Egyesült Ál-
 lamok hadi termelésügyi hivatala
 megtiltotta, hogy lakóházakat és iro-
 daépületeket építsenek.

152 EZER NÉGYZETKILÓMÉTER A
 MAI BULGÁRIA TERÜLETE. Szófia-
 ból jelentik (MTI): A. OFI jelenti:
 152.000 négyzetkilóméter és lakossága
 8 millió 425.000.

**Lezuhant egy angol utasszállító re-
 pulógép.** Melbourneból jelentik: (MTI)
 Az OFI jelenti: Hivatalosan jelentik,
 hogy az Empire Airways egyik utas-
 szállító vízi repülőgépe Port-Darwin-
 nál lezuhant. Tizenöt utasa közül két-
 tő életét veszítette.

**ÚJABB HALÁLOS ÍTÉLETEK NÉ-
 METORSZÁGBAN ÉLELMISZERCSA-
 LÓK ÉS ÁRDRÁGITÓK ELLEN.** Ber-
 linből jelentik (MTI): A Német Tá-
 virati Iroda jelenti: A német lapok ismét
 egész sor halálos és súlyos börtönbün-
 tetésről szóló ítéletet közölnek, melyet
 a különböző bíróságok élelmiszeresalókra
 áruhalmozókra és árdrágítókra szab-
 tak ki.

Korona Filmszínházban
 példátlan sikerrel fut a legszebb magyar filmóriás
A beszélő köntös
 Jávor Pál, Tasnády Mária, Kiss Ferenc, Vaszary, Csontos, Bilicsy stb.
 Jegyelővét d. e. 11 — 1/2 1 ig. Kedvezményes jegyek nem érvényesek

**Saját kérésükre frontra küldték a ro-
 mániai elitélteket.** Bukarestből jelen-
 tik: (B. T.) A miniszterelnökség a kö-
 vetkező közleményt bocsátotta ki:
 Több elíteltet saját kérésére a frontra
 küldtek, hogy cselekedeteiket ottani
 viselkedésükkel jótégyék. A fronton
 harcoló egységek kérték, hogy ne ke-
 verjék őket össze az ilyen bűnösökkel.
 Az elíteltet ezért külön osztagokba
 szervezik meg és ha rehabilitálták
 magukat cselekedeteikkel, rendes egy-
 ségekhez kerülnek.

Szabályozták Amerikában a háborus
 női divatot. Stockholmból jelentik:
 (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:
 Newyorki jelentés szerint az Egyesült
 Államok kormánya rendeletben szabá-
 lyozta a háborus női divatot.

Haláleset. Súlyos gyász érte Mar-
 ton Józsefet, a közismert nagyváradai
 fodrászt. Felesége ma reggel hirtelen
 meghalt. A jövedélyű, 47 éves asszony
 piacra készült, mikor hang nélkül ösz-
 szeesett és percek alatt kiszáradott.
 Városszerzte nagy részvét nyilvánul
 meg a gyászoló család iránt.

**TELJESEN ELPUZTÍTOTT A TŰZ-
 VÉSZ EGY ARGENTIN VÁROST.** Bue-
 nos Airesből jelentik (MTI): A Stefani
 iroda jelenti: A szalvadori Nacat Jutha
 kikötőben esütörtökön kitört tűzvész
 nem sikerült megfékezni és az egész
 város csaknem teljes egészében elpusz-
 tult. 2500 család maradt hajlék nélkül.

Klobusiczky Tibor halála. Klobu-
 siczky Tibor cs. és kir. kamarás,
 nyugalmazott huszárszázados 73 éves
 korában, végelgyengülésben elhunyt.
 A nagyváradai és biharmegyei élet is-
 mert alakja volt. Vasárnap délután 5
 órakor, a Sternberg-kápolnából teme-
 tik.

Kik nyertek a sorsjegyen? Az Osz-
 tálysorsjáték mai húzásán harmincezer
 pengőt nyert 91.446, tízezer pengőt
 13.459, 19.832, létezer pengőt 54.946, ezer
 pengőt 61.434, 71.918 és 72.141 számú
 sorsjegy. (Felelősség nélkül.)

**A vas- és fémipari szakosztály veze-
 tősége felhívja tagjai figyelmét, hogy**
 a műhelyek részére kötelező munka-
 rendet a szakosztályukban haladéktal-
 anul vegyék át.

Meghívó

**Biharmegyei Takarékpénztár Nagy-
 várad,** részvényeseit tisztelettel meg-
 hívjuk az intézet üzlethelyiségében
 (Nagyvárad, Bémer-ter 4. sz.) 1942. áp-
 rilis 27-én délután fél 5 órakor meg-
 tartandó 70-ik évi rendes közgyűlésé-
 re. **Tárgyszózat:** 1. Az igazgatóság je-
 lentése a lefolyt üzleti évről az 1941.
 évi zárszámadás előterjesztésével. 2. A
 felügyelő bizottság jelentése. 3. Határo-
 zathozatal az 1941. üzleti év mérlegé-
 nek megállapítása, a nyereség hova-
 fordítása, valamint az igazgatóság és
 a felügyelőbizottság részére megadá-
 ndó felmentvény tárgyában. 4. A fel-
 ügyelőbizottság tiszteletdíjának meg-
 állapítása az 1941. üzleti évről. 5. Egy
 igazgatósági tag lemondása. 6. Esetle-
 ges indítványok. Azok a részvényesek,
 akik a közgyűlésen részt kívánnak
 venni, szíveskedjenek részvényeiket a
 társaság pénztáránál, vagy a Magyar
 Bank és Kereskedelmi r. t.-nál, Buda-
 pesten 3 nappal a közgyűlés előtt le-
 tenni. Az igazgatóság. — **Mérleg** 1941.
 december 31-én. Vagyon: Pénztárkész-
 let és bankári követelések: 500.583.21.
 Váltótárca: 250.706.28. Adóssok: 258.302.25
 Konverziós adóssok: 459.670.06. Érték-
 papírok: 12.932.31. Ingatlanok: 257.426.20
 Összesen: 1.739.620.31. Teher: Részvény-
 tőke: 500.000.— Tartalék: 23.666.66.
 Alaptőke leszállításból keletkezett adó-
 mentes tartalék: 50.336.09. Árfolyam-
 különbözeti tartalék: 1.028.95. Takaré-
 betét könyvecskékre: 385.840.96. Folyó-
 számlabetétek: 409.140.29. Hitelezők:
 358.835.21. Átmeneti tételek: 6.777.14.
 Nyereség: 3995.01. Összesen: 1.739.620.31.
Eredményszámla. Veszteség: Személyi
 kiadások: 98.625.78. Dologi kiadások:
 31.630.08. Adó és illeték: 24.684.97. Nye-
 reség: 3.995.01. Összesen: 158.935.84.
 Nyereség: Nyereségáthozat 1940. évről:
 925.49. Tiszta kamattőkevédelem:
 11.188.76. Bankári nyereségek és jutá-
 lékok: 142.575.45. Ingatlanjövödelmek:
 2.713.12. Befolyt kétes követelések:
 1.533.02. Összesen: 158.935.84.

Összevetőségi értekezlet

tart a Hivatásszervezet
 (Saját tud.) Vasárnap délelőtt 10
 órai kezdettel fontos összevetőségi
 értekezletet tart a Hivatásszervezet,
 amelyen többek között a létesítendő
 önszervezési csoport szervezésének
 kérdésével is foglalkoznak. Lapunk
 útján is felhívja a szervezet a vezetőségi
 tagok figyelmét arra, hogy az ér-
 tekezleten pontosan jelenjenek meg.

A városi vízművek gépészei és se-
 gédmunkásai a Hivatásszervezethez
 csatlakoztak.

Pénteken délután a Diadal-cipő-
 gyár munkásai tartanak szakmai érte-
 kezhetet a Hivatásszervezetben.

Hogyan kell kezelni az időszaki munkások élelmiszerjegyeit

Nagyvárad thj. város polgármestere
 16768—1942. szám alatt a következő
 hirdetményt adta ki:
 Felhívom az építőipari, s általában
 mindazon munkaadókat, akik időszaki
 — nem állandó — munkásokat alkalmá-
 maznak, hogy munkások heti fizeté-
 sének kiadását alkalmával minden
 esetben vonják be és tartásuk vissza
 ezek élelmiszerpótlójeit, s azokat csu-
 pán akkor adják ki, amikor az illető
 munkások újra munkába álltak.
 Azon munkások pótlójeit, akik
 munkahelyeikről eltávoztak, illetőleg
 oda az előírt idő alatt nem tértek vissza,
 haladéktalanul be kell szolgáltatni a
 Közelelmezési Hivatalhoz.
 Jelen rendelet pontos és lelkiismeretes
 teljesítéséért a munkaadók büntető-
 jogilag felelősek, s annak végrehaj-
 tását szakközveimmel ellenőriztetni
 fogom. Nagyvárad, 1942. április hó 10
 Dr Gyapay s. k., h. polgármester.

Szent László Hét 1942

Felhívás

A Szent László-ünnepségekkel kapcsolatban f. évi május hó 3-ik napján városunkba érkezik első magyar királyunk Szent István dicsőös Szent Jobbja.

A Szent Jobb érkezésével kapcsolatban megrendezendő ünnepségek szükségessé teszik azt, hogy ismerjük mindazon hatóságok, hivatalok, intézmények, egyesületek, testületek és iskolák résztvevőit, akik zárt egységben, — esetleg zászló alatt — kívánnak megjelenni.

Ezért felkérjük a különböző hatóságok, hivatalok, intézmények, intézetek, egyesületek, testületek és iskolák vezetését arra hogy folyó év április hó 15. napjának déli 12 órájáig, az ünnepségen résztvevők számát feltétlenül bejelenteni sziveskedjenek, mert csak az előzetesen bejelentettek elhelyezéséről tud és fog gondoskodni a rendezőség. A bejelentések a hivatalos órák alatt, a városi kulturügyi osztálynál írásban (Városháza, II. em. ajtó 31.), vagy élőszóval, dr Dalló Gyula tanácsnoknál tehetők.

Nagyvárad, 1942. április hó 7-én.

A rendezőbizottság nevében:

Dr. Schriffert Béla sk.

Dr. Medvigy Ferenc sk.

RÁDIÓ

VASARNAP, ÁPRILIS 12.
Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.45 Hírek.
10.00 Református istentisztelet. Igéi hirdet. Vaas Vince dr kecskeméti lelkipástor.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus-Szívó-templomból. A szentbeszédet Közi-Horváth József dr pápai kamarás mondja.
12.15 Levente-félóra.
12.55 Székesfővárosi Zenekar.
13.45 Időjelzés, hírek.
14.00 Művészlemez.
15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
15.45 A Magyarországi Famunkások Szakegylete Dalárdája.
16.10 Egészségügyi Kalendárium.
16.20 A szövetséges nemzetek indája.
16.40 Dr Germanus Gyuláné előadása.
17.20 Votisky Alice és Kalmár Pál énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara.
18.00 Tóth László elbeszélése.
18.20 Részletek a magyarországi bírdalmi németek kívánsághangversenyéből.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Rádiózenekar.
20.25 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Puhár István.
20.45 Tilinkó. Francia pástorjáték.
21.40 Hírek, sport és lóversenyeredmények.
22.15 Magyar nóták.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
23.25 Verdó, a dallamkirály.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 11.15 Surányi Rudi cigányzenekara.
12.15 Székesfővárosi Zenekar.
15.00 Az Operaház előadásának közvetítése: Rigoletto, dalmű.
18.20 Magyar szerzők világhírű művei.
19.30 Otrubay Melinda előadása.
20.00 Hírek, sporteredmények.
20.25 Az Országos Postás Zene- és Kultúregyesületének hangversenye.

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták

Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvtisztályunknál.

SPORT

Mindkét csapatunk Budapesten
játszas vasárnapi bajnoki fordulóját

(Saját tud.) Vasárnap újra teljes bajnoki forduló lesz a Nemzeti Bajnokság I osztályában. Ennek során a NAC az Elektromos csapatával kerül szembe a budapesti Latorca-utcai sporttelepen.

Mindkét csapat nagyon komolyan néz az összecsapás elé s ennek megfelelően a készülődés is alapos. A váradi zöldfehérek szerdai kétkapus edzésük után ma levezető erőnléti edzésre gyűlnek össze délután 3 órakor a NAC pályán. Ezt a szokásos hétfői gyúrás és fürdő követi.

A fiúk szerdai mozgása — mint mondják elég biztató volt s nem egy

játékos új poszton próbálkozott. Legsikerültebb vállalkozás volt Juhászé, aki mint hátvéd játszott végig a gyakorlati mérkőzést. Arra a kérdésre, hogy komolyan szóba jöhet-e Juhász vasárnapi hátvédjátéka — a vezetőség odanyilatkozott, hogy erősen valószínű. A csatársorban két fiatal nevét emlegetik, akik már tagjai voltak a „nagyok” csapatának.

Krüger Károly sport-igazgató, szaktanácsadó, kolozsvári hazaérkezése után ma az esti órákban rögzítődik a szombaton este Budapestre utazó tizenegy végleges összeállítás.

Férfi ruhákat használ-
takat, legjobb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR

használruha üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra hához jövök

Győzelmében bizik a Törekvés

(Saját tud.) Nemcsak a NAC, de a Törekvés is Budapesten játszik vasárnap, mégpedig a Postás ellen. A pirosfeketék erősen készülnek, a sok balszerencse után biznak abban, hogy végre fordul a kocka és győzelemszériára térhetnek már át. Gálos edző sokat foglalkozik a fiúkkal, akik közül legtöbben igen nagy lelkesedéssel látogatják az edzéseket, viszont akadnak olyanok is, akik viszont sok gondot és bajt okoznak egyesületüknek felületes nemtörődőséggükkel. Ezek az urak nem akarják megérteni, hogy Nagyvárad nevét képviselik az NB II-ben s vasárnapról-vasárnapra nemcsak, hogy minden váradi sportember bizakodó szeretete kíséri őket, de az ország sportérdeklődésének figyelme

is rajtuk van. Hisszük azonban, hogy ez a hiba egy kis lelkiismeret-számonkéréssel kiküszöbölődik és a Törekvés már vasárnap örömet szerez győzelmével Nagyváradnak.

Mint értesülünk a csapatot elkíséri útjára több szurkoló.

Vívóversenyt rendez hétfőn
az NSE

(Nagyvárad.) Hétfőn délután 5 órakor az NSE vívó-szakosztálya gyakorlati mérkőzésen nyilvános házi pontszerző versenyt rendez. Tör mellett kardvívó verseny is lesz. Az érdekesnek ígérkező NSE megmozduláson vendégként szerepelnek a Szt. László gimnázium vívói. Belépődíj nincs.

Nagyvárad vasárnapi labdarúgó műsora:

Vasárnap kettős kerületi bajnoki labdarúgó mérkőzése lesz a nagyváradi vasutasoknak a Rhédey-kert sporttelepen: 16 órakor NAC utánpótlás—MAV

I-ső osztályú, előzőleg 13.30 órakor Sarkadi Cukorgyár—MAV II-od osztályú. A mérkőzéseket filléres helyárrakkal lehet megtekinteni.

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Műsorváltozás a színházban.** Bulla Elma betegsége miatt, a péntek, szombat és vasárnapra hirdetett vendégjátékait a színház igazgatósága egy héttel későbbre halasztotta, így az Urilány előadásaira megváltott jegyek a jövő pénteken, szombaton és vasárnap lesznek érvényesek. (Pénteken premier bérletben, szombaton este tisztviselő bérletben.) A pénztár Bulla Elma vendégjátékaira a jegyeket tovább árusítja. — A színház igazgatósága szíves elnézését kéri a m. t. bérletközönségnek, hogy rajta kívül álló okokból a bérleti előadás a héten elmarad, amit rövidesen ki fog pótolni.

— **Ma, pénteken este** a Kiewi járőr kerül színre filléres helyárrakkal. Legdrágább jegy 120 fillér.

— **Szombaton este és vasárnap este** a legszebb huszár operett, az Alvinczi huszárok felújítása van a színház mű-

soran bérletszünetben, rendez helyárrakkal. Elsőrendű szereposztás. Gyönyörű muzsika, rengeteg humor és tánc.

— **Vasárnap délután** Jurik Ica felléptével az Angyalt vettem feleségül című szellemes, zenés bohózat tölti be a színház műsorát, olcsó helyárrakkal.

— **Hétfőn este** a Cigánykirály c. romantikus nagyoperett a Népművelődési előadás keretében kerül színre.

HETI MŰSORA:

Pénteken este: **A kiewi járőr**, filléres helyárrakkal.

Szombaton este: **Alvinczi huszár**ok, bérletszünet.

Vasárnap délután 4 órakor: **Angyalt vettem feleségül**, olcsó helyárrakkal.

Vasárnap este: **Alvinczi huszár**ok.

Hétfőn este: **Cigánykirály**. Népművelődési előadás.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

Az Andrassy Színházhoz
szerződött Delly Ferenc

Érdekes színházi hírről számolhatunk be olvasóinknak. Delly Ferenc a Szigligeti Színház népszerű művésze az új színiévadra a budapesti Andrassy Színházhoz szerződött. Mint ismeretes, a Andrassy-Színház játéktulúsának fő jellemzője a zenés vígjáték, amelyben Delly Ferenc annyira kiváló, ez készítette valószínűleg arra a fővárosi színház igazgatóságát, hogy tárgyalásokat kezdjen a váradi közönség kedvével. Delly Ferenc ajánlatát elfogadták s így kétezer pengő havi gázsival a jövő évadban már Budapesten játszik. Színházunk egy fiatal titánja is tárgyalásokat folytat Vasaryval, az Andrassy-Színház igazgatójával. Végleges megegyezést azonban még nem jött létre közöttük.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó másfél hold szántóföld Várad határában. Értekezni Hir-utca 23. alatt 254

Használt ajtók, ablakok eladók. Cim: Luther Márton (volt Hármask) utca 17.

Használt, jókarban levő biciklit megvételre keresek. Cimet a kiadóba kérek. 256

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilágyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.80

Állást keres

Sokoldaluan képzett fiatal svájci francia urileány elhelyezkedne társalkodónéknak vagy nagyobb gyermek mellé nyelvmesternéknak uricálánál. Nyelvórakat is ad. Cimeket a kiadóba kér. 252

Öskeresztény, jogvégzett, bárminő irodai állást keres. Cim a kiadóban. 255

Állást nyec

Kereskedelmi érettségivel rendelkező fiatal, öskeresztény tisztviselőt felvennénk. Váradi Malom és Ipartelepek Rt. Kocsán János-utca 21. 250

Megbízható, jó megjelenésű szobalány 15-ére felvétetik. Pintér mérnök. Iványi Ödön-u. 4. emelet. 251

Ügyes gyors- és gépirónót azonnal felveszek. Cim a kiadóban. 253

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó:
Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad. Szilágyi Dezső-utca 5. szám.